

καὶ ναυτικοὶ ἐνίοτε ἐπιλαμβάνονται ἀληθῶν παρατηρήσεων. Ποιμένες, ἀλιεῖς καὶ ναυτικοὶ ἀναγκάζονται ὡς ἐκ τῆς ἀσχολίας αὐτῶν νὰ προητιάζωσι περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ καιροῦ μετὰ τῆς αὐτῆς σπουδαιότητος ὡς καὶ ὁ γεωργός, οἱ δὲ λόγοι τῶν ἐξετάσεων τούτων εἶναι ἀρκούντως εἰς πάντας γνωστοί. Εἶναι διὰ τοῦτο εὐκόλον νὰ νοήσῃ τις ὅτι καὶ ἡ συναχθεῖσα πείρα, ὡς καὶ ἡ μέση κοινὴ γνώμη, ἣτις εὐρίσκειται πως εἰς κατοχὴν δημοτικῶν μετεωρολογικῶν ἰδεῶν, καθ' ἐκάστην περίστασιν μεταχειρίζονται εἰς προφητείας. Οὕτω συνειθίζουσιν ἐκ τῆς διὰ νεφελῶν σκέπης τῶν ὀρέων, ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς διαυγείας τοῦ ἀέρος κατὰ τὸν ὀρίζοντα, ἐκ τῆς διαθέσεως τῶν ζώων πρὸ μεγάλων μεταβολῶν τοῦ καιροῦ ἢ καὶ κατ' αὐτὰς νὰ συνάγωσι γνωρίσματα, τὰ ὁποῖα, ὅταν καθ' ὁμοίον τρόπον ἐπαναλαμβάνονται πολλάκις, ἰσχύουσιν ὡς κανόνες. Ὅτι συγχρόνως πολυάριθμοι συμβαίνουσι πλάναι, εἶναι λίαν φυσικὸν διὰ τὴν ἔλλειψιν πάσης ἐπιστημονικῆς γνώσεως· οὕτω π. χ. ὅταν ἐκ τῆς θέσεως τῆς μηνουειδοῦς σελήνης πρὸς τὸν ὀρίζοντα συνάγονται συμπεράσματα περὶ τοῦ ἐπερχομένου καιροῦ, ἐνῶ ἡ θέσις ἐξαρτᾶται μόνον ἐξ ἀστρονομικῶν σχέσεων, καὶ καθ' ἕκαστον μῆνα ἀναγκαιῶς ἐπαναλαμβάνεται εἴτε ἐν τῷ πρωϊνῷ εἴτε ἐν τῷ ἑσπερινῷ οὐρανῷ. Εἶναι δυνατόν ὅμως γεωργός ἢ ναύτης, πρὸς ἐπὶ μακρὸν ἔζησεν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, π. χ. ἐν Ἀττικῇ, νὰ ἀποκτήσῃ ἀσφαλεστάτην τοπικὴν γνῶσιν τῶν καιρῶν καὶ τότε νὰ μὴ ἐλλείπῃ ἀξιοπιστία τῆς εἰς τὰς τοπικὰς του προφητείας περὶ καιροῦ. Ταύτας δὲν πρέπει τις πάντοτε νὰ περιφρονῇ, ἀλλὰ νὰ ἐνθυμῆται, ὅτι πολλάκις ἔχουσι μείζονα ἀξίαν ἢ ἡ γνώμη πεπαιδευμένων μετεωρολόγων οἵτινες δὲν κατέχουσι τὰς τοπικὰς ταύτας γνώσεις. Ἐὰν ὅμως ὁ ῥηθεὶς γεωργός ἢ ναύτης ἐν Ἀττικῇ ἀπετόλμα καὶ περὶ τοῦ καιροῦ ἐν Τριέστῃ ἢ Κωνσταντινουπόλει νὰ ὁμιλήσῃ, ἢ ἀπόφανσις του δὲν δύναται νὰ ἔχῃ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἀξίαν.

Καὶ τὸ εἶδος τοῦτο τῶν δημοτικῶν προφητειῶν, ἐὰν αὐταί, ὡς ἐγένετο κατὰ τὸν μεσαιῶνα, πράγματι ἐχρησίμευον εἰς τὰ ἡμερολόγια, θὰ εἶχεν ἰσχὺν μόνον πρὸς τὸν τόπον, ὅπου συνήχθη ἡ πείρα· ἐκ πάντων ὅμως κατανοεῖ τις ὅτι εἶναι καιρὸς πλέον, αἱ περὶ καιροῦ προφητεῖαι νὰ ἐκδιωχθῶσιν ἀπὸ τῶν ἡμερολογίων, ἐπίσης ὡς καὶ αἱ δεισιδαίμονες ἀρχαὶ τῶν προτέρων χρόνων ὀλίγον κατ' ὀλίγον περιῆλθον εἰς λήθην.

Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου μόνῃ ἡ ἐπιστήμη δύναται νὰ δώσῃ φῶς, ἀλλ' ἡ διαβίβασις αὐτῆς εἶναι ἀδύνατος ἐφ' ὅσον λείπουσιν οἱ ἀναγκαῖοι προπαρασκευαστικοὶ ὄροι τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν τοῖς σχολείοις, ἢ δὲ ἀπόφανσις αὐτὴ ἔχει δι' ὅ-

λας τὰς πεπολιτισμένας χώρας ἔτι καὶ τὴν σήμερον πληρυστάτην ἰσχύν.

Δ^{ος} ΙΟΥΛΙΟΣ ΣΜΙΤΣ
Διευθυντὴς τοῦ ἐν Ἀθῆναις Ἀστρονομικοῦ.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

28.—Διατὶ ὅταν πολλοὶ ἄνθρωποι εὐρίσκονται εἰς κλειστὸν δωμάτιον δύναται νὰ πάθωσιν ἀπὸ ἀσφυξίας;

Διότι οἱ ἄνθρωποι εἰσπνέοντες τὸν καθαρὸν ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα, τὸ μίγμα τοῦτο ἐξ ὀξυγόνου καὶ ἀζώτου, ἐκβάλλουσιν εἴτα ἐκ τῶν πνευμόνων τὸ ἀζωτον καὶ τὸ ἀνθρακικὸν ὀξὺ, εἰς τὸ ὁποῖον μετατρέπεται τὸ ὀξυγόγον ἐντὸς τῶν πνευμόνων. Τὰ δύο ταῦτα ἀέρια ἀζωτον καὶ ἀνθρακικὸν ὀξὺ δὲν δύναται νὰ διατηρήσῃσι τὴν ζωὴν, οἱ δὲ ἄνθρωποι ἀποθνήσκουσιν ἐξ ἀσφυξίας.

ΔΗΜΩΔΕΙΣ ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ

* Ἀπὸ τὸ θέρο ὡς τ' ἐλθῆις
δὲν ἀπολείπου ἢ δουλείαις.

* Ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου, τῆς ἐποχῆς τοῦ θερισμοῦ, μέχρι τῆς συλλογῆς τῶν ἐλαιῶν, ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ παρατεινομένης ἐνιαχοῦ μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου, μεσολαβοῦσι, κατὰ τὴν παροιμίαν, πολλαὶ γεωργικαὶ ἐργασίαι. Τὸν θερισμὸν διαδέχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ τὸ λίχνισμα· ἐπέρχεται εἴτα ἡ συγκομιδὴ καὶ ἀποζήρασις τῆς σταφίδος καὶ τῶν σύκων, καὶ ταῦτα διαδέχονται ὁ τρυγητὸς καὶ ἡ παρασκευὴ τοῦ οἴνου.

*
Θέρος, τρύγος, πόλεμος.

* Ἐπὶ τῶν δυσχερεστάτων καὶ ἐπιπόνων.

* Τσίτζηρας ἐλάλησε, *άρτε τὰ δρεπάνια σας.

* Ὅτι τὸ ἄσμα τοῦ τέττιγος ὀρίζει τὴν κατάλληλον ἐποχὴν τοῦ θερισμοῦ.

*
Μὴ σὲ γελάσῃ ὁ μάκακας ἢ τὸ χελιδονάκι.

* Ἄν δὲν καλήσῃ τσίτζικας δὲν εἶν' καλοκαιράκι.

* Ἐν Ἀττικῇ τὸ ἄσμα τοῦ τέττιγος ἀρχεται κατὰ τὰ μέσα περίπου τοῦ Ἰουνίου, ὅτε δηλαδὴ τὸ θέρος εἶναι προκεχωρημένον. Ἴσως ὅμως ἡ παροιμία ἐννοεῖ καλοκαίριον τὴν ἀρόδον τῆς ἐποχῆς τῶν ὑετῶν.

*
Τσίτζηρας ἐλάλησε;
μαῦρη βῶγα γυάλισε.

* Ὅταν ἀρχεται τὸ ἄσμα τοῦ τέττιγος, ἀρχεται καὶ ἡ ὀρίμανσις τῶν σταφυλῶν, ὅπερ ὀπωσοῦν ἀνακριβῆς.

*
Τὸν Ἰούνιον ἀφίνου τὸ δρεπάνι καὶ σπέρνου τὸ βεπάνι.
Γεωπονικὸν παραγγέλμα σαφές.

* *